

រក្សាវាទ្យ បានស្អាតសំរាប់ទីវាលដាំបន្លែ

ការគ្រប់គ្រងលើរុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ ដើមឈើដាំជាជួរសំរាប់ ទប់ខ្យល់ និងទឹក

Virginia Brunton & Jeremy Badgery-Parker, Ourimbah

រុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍

រុក្ខជាតិជាច្រើនដែលគេជួបប្រទះនៅជុំវិញចំការ គឺជាកន្លែងរស់នៅរបស់សត្វល្អិតចង្រៃ សត្វព្រួន និងជម្ងឺដែលអាចយាយីដល់ដំណាំទៅបាន។ ផែនការគ្រប់គ្រងលើរុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ គឺជាផ្នែកសំខាន់នៃការការពារសត្វចង្រៃដែលបណ្តាលឱ្យខូចខាតដល់ដំណាំ។ ការគ្រប់គ្រងលើរុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ដែលមានប្រសិទ្ធភាព ទាក់ទិននឹងការស្តារលំដាប់រុក្ខជាតិណាដែលជាស្មៅឥតប្រយោជន៍ និងការពុំទុកឱ្យវាដុះលូតលាស់។ អាចមានរុក្ខជាតិមួយចំនួន ដែលជារុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ដែលគេបានរៀបចំឡើងក្នុងកន្លែងនៅសាលាក្រុងដែលត្រូវបំបាត់ ឬបំផ្លាញវាចោលតាមច្បាប់ ទោះបីជាវាពុំបង្កើតបញ្ហាដោយផ្ទាល់ដល់ដំណាំរបស់លោកអ្នកក៏ដោយ។

“ ត្រូវថែរក្សាកុំឱ្យមានរុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ នៅកន្លែងផលិតភោគផលដំណាំ និងចំការដែលនៅជុំវិញ ”

ផែនការគ្រប់គ្រងលើរុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ ដែលបានអនុវត្តតាមទម្ងាប់គឺជាការសំខាន់។ ការដាំដំណាំឆ្នាំសំបូរ ការដាំបណ្តុះមុនពេលចាញ់ស្រោចថ្នាំសម្លាប់រុក្ខជាតិតូចៗ ឬស្មៅចង្រៃមុនពេលវាចេញពន្លកដែលគេបានជ្រើសរើស និងដែលមានកម្លាំងខ្លាំងក្លា គឺជាផ្នែកសំខាន់នៃដំណោះស្រាយក៏ដូចជាការកាត់បន្ថយការចូលមកដល់នៃគ្រាប់ពូជ តាមរយៈវត្ថុធាតុដែលគេលាយជាមួយដីដើម្បីកែប្រែគុណភាពដី កូនឈើតូចៗ ឬដីនៅជិតខាងដូច្នោះដែរ។ គោលបំណងគឺដើម្បីកាត់បន្ថយពន្លកគ្រាប់ពូជរបស់រុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ឱ្យមានចំនួនតិចបំផុត និងធ្វើឱ្យចំនួនគ្រាប់ពូជចូលមកចំការរបស់លោកអ្នកមានតិចបំផុត។ ជំរើសនៃការគ្រប់គ្រង និងប្រែប្រួលទៅតាមស្ថានភាព (ឧទាហរណ៍ រវាងដំណាំ ឬរដូវ នៅចន្លោះ ឬនៅក្នុងរងដំណាំនៅតាមកន្លងដំណាំ ឬនៅតាមបណ្តោយបំពង់នាំទឹកចេញស្រោច នៅជាមួយទីវាលស្មៅដែលមានរបងព័ទ្ធជុំវិញ ផ្លូវថ្នល់ ឬស្ពានដាស) ក៏ប៉ុន្តែចាំបាច់ត្រូវគិត និងត្រូវរៀបចំគម្រោងអំពីការនេះ។ ការដាក់ទុនទៅលើឧបករណ៍ដាំបណ្តុះនៅចន្លោះរងដំណាំ ដោយប្រើសំរាមក្នុងពន្លករុក្ខជាតិ និងការដាំដំណាំឆ្នាំសំបូរតាមរដូវ ទាំងអស់នេះគឺជាជំរើសនៃការគ្រប់គ្រងលើរុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ដោយពុំប្រើសារធាតុគីមី ដែលអាចត្រូវបានប្រើតែង ឬ

ដើម្បីកាត់បន្ថយលទ្ធភាព កើនឡើងនូវការប្រឆាំងទប់ទល់នឹងថ្នាំសម្លាប់រុក្ខជាតិតូចៗ ឬស្មៅចង្រៃ។

នៅលើចំការមួយចំនួន ការកាត់ស្មៅឱ្យបានទៀងទាត់អាចជំរើសចូលចិត្តជាងគេសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យលើរុក្ខជាតិតូចៗ ឬស្មៅចង្រៃ។ ចូររក្សាស្មៅឱ្យនៅខ្លីជាប្រចាំ និងកុំឱ្យមានរុក្ខជាតិដែលមានស្លឹកធំៗ និងចេញផ្កាឡើយ។

នៅជុំវិញកន្លែងដំណាំដាំដុះ ត្រូវការឱ្យមានកន្លែងដែលពុំមានរុក្ខជាតិតូចៗ ឬស្មៅចង្រៃឡើយ - សូម្បីតែកូនឈើទើបដុះនៃរុក្ខជាតិតូចៗ ឬស្មៅចង្រៃក៏ពុំត្រូវឱ្យមានដែរ។ កន្លែងនេះទើបអាចជាតំបន់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ទំហំ៥-១០ម៉ែត្រ ដែលនៅជាប់នឹងដំណាំដែលត្រូវបានរក្សាពុំឱ្យមានរុក្ខជាតិអ្វីទាំងអស់។ ចំពោះកន្លែងតូចៗនៅរវាងរោង ឬរចនាសម្ព័ន្ធដែទៀត ចូរក្រាលទីដីជាមួយនឹងកម្រាលនៃរុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ ត្រួសល្អិត ឬសំរាមរុក្ខជាតិដើម្បីការពារកុំឱ្យរុក្ខជាតិដុះឡើងបាន។ ដើម្បីឱ្យបានលទ្ធផលល្អជាងនេះ ចូររក្សាទុកកន្លែងដែលពុំមានរុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ ឱ្យបានធំជាងនេះ ជាពិសេសនៅលើផ្នែកនៃដីកម្មសិទ្ធិ ដែលនៅចំទិសមានខ្យល់រដូវក្តៅជាញឹកញាប់។

យុទ្ធសាស្ត្រដែលមានប្រយោជន៍ គឺត្រូវរៀបចំគម្រោង និងធ្វើការជាមួយអ្នកជិតខាង ដើម្បីបង្កើតឱ្យមានកន្លែងសំរាប់កម្មវិធីគ្រប់គ្រងរុក្ខជាតិតូចៗ ឬស្មៅចង្រៃដ៏ទូលំទូលាយ។ ក្នុងតំបន់មួយចំនួន យុទ្ធសាស្ត្រធ្វើឱ្យពពួកបន្លែក្នុងស្រុកដុះឡើងវិញ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយការប្រើពូជរុក្ខជាតិដែលគេបានជ្រើសរើស ដែលមិនមែនជាកន្លែងជ្រកពូជសំរាប់ពពួកសត្វចង្រៃនោះឡើយ។

ដើមឈើដាំជាជួរសំរាប់ទប់ខ្យល់ និងរាំងរុក្ខជាត

សត្វល្អិតចង្រៃ រុក្ខជាតិតូចៗឥតប្រយោជន៍ និងជម្ងឺជាច្រើនបានឆ្លងរាលដាលដោយសារខ្យល់។ ការដាក់ឱ្យមានដើមឈើដាំជាជួរសំរាប់ទប់ខ្យល់ជុំវិញចំការ ឬជុំវិញកន្លែងផលិតភោគផល អាចកាត់បន្ថយចំនួនសត្វចង្រៃដែលអាចត្រូវបាននាំចូលក្នុងទីវាល។ ដើមឈើដាំជាជួរសំរាប់ទប់ខ្យល់អាចជំរាចនាសម្ព័ន្ធដូចជារាំងរបង ឬជាទូទៅច្រើនតែជារាំងរុក្ខជាតិ។ មានរបៀបជាតំលាក់សំរាប់សាងសង់ ឬដាំដើមឈើជាជួរដើម្បីទប់ខ្យល់ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។ មានវិធីណែនាំយ៉ាងសាមញ្ញពីរបីអំពីរបៀបទាំងនេះ។

នៅពេលដាំដើមឈើជាជួរសំរាប់ទប់ខ្យល់ ចូរប៉ុនប៉ងប្រើប្រាស់រុក្ខជាតិពាណិជ្ជកម្ម ចូរប្រើប្រាស់ប្រភេទរុក្ខជាតិដែលមានពណ៌ខៀវស្រងាត់គ្រប់រដូវ តាមចំណូល

ចិត្តជាងគេ គឺរុក្ខជាតិក្នុងស្រុកដែលដុះនៅកន្លែងរបស់លោកអ្នក។ របងរុក្ខជាតិនឹងផ្តល់កិច្ចការពារប្រហែលខ្លះៗនៃកំពស់រុក្ខជាតិ។ ឧទាហរណ៍ របងដើមឈើកំពស់៣ម៉ែត្រ នឹងផ្តល់កិច្ចការពារសំរាប់ប្រហែល១៨ម៉ែត្រ។

ដើម្បីជៀសវាងការដុះស្រមោល ដើមឈើដាំជាជួរសំរាប់បង្កប់ចំបាប់ចាប់ត្រូវមានចម្ងាយពីទីវាលឱ្យបាន២-៣ដងនៃកំពស់ដើមឈើ។ ចម្ងាយនេះនឹងប្រែ

ប្រួលទៅតាមសណ្ឋានដីរបស់ទីតាំង។

របងរុក្ខជាតិទប់ខ្យល់ ក៏អាចផ្តល់ជាជំរកសំរាប់អតិសុខុមប្រាណដែលមានគុណប្រយោជន៍ផងដែរ ដូចជាសត្វស្លាប ពីងពាង និងសត្វល្អិតស៊ីសាច់ដែលអាចជួយកាត់បន្ថយសត្វចង្រៃលើចំការរបស់លោកអ្នក។ គឺជាការសំខាន់ដែលត្រូវគិតដោយប្រុងប្រយ័ត្ន អំពីប្រភេទរុក្ខជាតិដែលត្រូវប្រើប្រាស់ ដើម្បីជៀសវាងការបង្កើតបញ្ហានៅលើទឹកនៃដី។

ការគ្រប់គ្រងទឹក

ទឹកគឺជាផ្នែកសំខាន់ចាំបាច់សំរាប់ការផលិតភោគផលបន្លែ។ របៀបយ៉ាងណាដែលត្រូវគ្រប់គ្រងទឹកនៅលើដីកម្ពុជ និងស្រោចស្រប់ទៅលើដំណាំនឹងមានការប៉ះទង្គិចទៅលើការគ្រប់គ្រងសត្វចង្រៃ។ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតគុណភាពទឹកដែលអាចទុកចិត្តបាន គឺជាការចាំបាច់។

ចូរឱ្យប្រាកដច្បាស់ថា លោកអ្នកយល់ដឹងពីរបៀបដែលពេលវេលាបាញ់ស្រោចទឹកអាចប៉ះទង្គិចទៅលើការគ្រប់គ្រងជម្ងឺ។ ឧទាហរណ៍ ភាពសើមនៃស្លឹករុក្ខជាតិដែលបន្ទាយពេលយូរ អាចនាំឱ្យឧប្បត្តិហេតុនៃជម្ងឺដុះផ្សិតកើនឡើងដូចជាជម្ងឺ downy mildew ជាដើម។

“ ចូរគ្រប់គ្រងការបាញ់ស្រោចទឹក និងសារធាតុចិញ្ចឹមឱ្យបានប្រសើរបំផុតសំរាប់សេចក្តីត្រូវការរបស់រុក្ខជាតិ ”

ប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹកល្អជុំវិញចំការមានសារៈសំខាន់ ក្នុងការកាត់បន្ថយហានិភ័យដោយជម្ងឺដែលនឹងឆ្លងទៅក្នុងដំណាំ។ ប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹកចាំបាច់ត្រូវរៀបចំគម្រោងការតាមសភាពការណ៍នៃផ្ទៃដី និងសណ្ឋានដីរបស់ចំការ។ ចូរធ្វើប្រាកដច្បាស់ថា ទឹកដែលហូរហូរមកលើផ្ទៃដី និងទឹកហូរមកពីប្រភពផ្សេងៗដែលមិនបានបីតស្រូបចូលទៅក្នុងដី ពុំអាចនាំយកសំរាម និងកំទេចសំណល់ទៅក្នុងកន្លែងដាំដុះ ឬទៅលើផ្ទៃដីបានឡើយ។ ចូរការពារកុំឱ្យរុក្ខជាតិដែលគ្មានទង គ្មានមែកដូចជាស្លែសាយដុះលូតលាស់ក្នុងបំពង់បង្ហូរទឹក ប្រឡាយទឹក និងក្នុងកន្លែងងង្រៀតរបស់ចំការឡើយ។

គឺជាការសំខាន់ដែលពុំត្រូវមានកន្លែងទន់ ហើយសើម ឬគ្រលុកដក់ទឹកនៅក្នុងតំបន់ “ស្អាត” ឡើយ។ គ្រលុកដក់ទឹក និងកន្លែងមានភក់ គឺជាទីដីដែលចិញ្ចឹមសត្វល្អិត ចង្រៃ និងជម្ងឺមួយចំនួន។ កន្លែងទាំងអស់នេះចាំបាច់ត្រូវបង្ហូរទឹកចេញ ឬចាក់បំពេញ។ ការនេះធ្វើឱ្យងាយស្រួលច្រើនក្នុងការរក្សាចំការឱ្យបានស្អាត។ ចូរថែទាំផ្លូវថ្នល់ និងផ្លូវលំជុំវិញទីវាល ដើម្បី

ការពារកុំឱ្យគ្រលុកដក់ទឹកកកកើតបាន និងរក្សាបំពង់បង្ហូរទឹកឱ្យស្រឡះល្អ ដើម្បីជៀសវាងកុំឱ្យស្ទះលេចទឹក។

ប្រសិនបើលោកអ្នកផលិតឡើងវិញនូវទឹកបាញ់ស្រោចដែលបានប្រើរួចហើយ គឺជាការសំខាន់ដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យការផ្ទុកសារធាតុបង្ករោគទៅក្នុងអាងទឹករបស់លោកអ្នក និងទុកឱ្យប្រព័ន្ធច្រោះបំបាត់ ឬកាត់បន្ថយលទ្ធភាពនាំជម្ងឺត្រាច់ចរទៅមក

នៅពេលលោកអ្នកបាញ់ស្រោចទឹកម្តងទៀត។

ការទទួលស្គាល់: ព័ត៌មាននៅក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ បានរៀបចំចេញពី រក្សាវាឱ្យបានស្អាត – កាត់បន្ថយការចំណាយ និងការខាតបង់ក្នុងការគ្រប់គ្រងសត្វចង្រៃ និងជម្ងឺនៅក្នុងរោងដាំបន្លែ និងកូនរុក្ខជាតិ។ Badgery-Parker, J and T Burfield 2009 ជាមួយនឹងគំនិត និងវិទ្យាសាស្ត្រនៃ Sandra McDougall និង Alison Anderson ។

© រដ្ឋប្បវេណីវេល តាមរយៈក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងវិនិយោគ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រចាំតំបន់ និងកិច្ចបម្រើ ឆ្នាំ២០១០។ លោកអ្នកអាចចម្លង ចែកចាយ និងដោះស្រាយជាមួយនឹងការបោះពុម្ពផ្សាយតាមរបៀបផ្សេងពីនេះដោយសេរី ដើម្បីគោលបំណងណាមួយ គឺឱ្យតែលោកអ្នកបានបញ្ជាក់ថា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងវិនិយោគ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រចាំតំបន់ និងកិច្ចបម្រើ គឺជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ។

ISSN 1832-6668

ការប្រកាសមិនទទួលខុសត្រូវ: ព័ត៌មាននៅក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ គឺសំអាងលើចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងនៅក្នុងពេលកំពុងសរសេរ (ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២)។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ដោយសារការជឿនលឿនផ្នែកចំណេះដឹង អ្នកប្រើប្រាស់ត្រូវបានរំលឹកអំពីសេចក្តីត្រូវការដើម្បីឱ្យប្រាកដច្បាស់ថា ព័ត៌មានដែលគេពឹងផ្អែកទៅលើ មានលក្ខណៈទាន់ពេល និងសំរាប់ឆែកមើលបច្ចុប្បន្នភាពនៃព័ត៌មានជាមួយភ្នាក់ងារសមស្របរបស់ក្រសួងឧស្សាហកម្មកែច្នៃវត្ថុធាតុដើម ឬអ្នកផ្តល់វិទ្យាសាស្ត្រសំរាប់អ្នកប្រើប្រាស់។

ចុះផ្សាយដោយក្រសួងឧស្សាហកម្មកែច្នៃវត្ថុធាតុដើម ដែលជាផ្នែកមួយរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងវិនិយោគ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រចាំតំបន់ និងកិច្ចបម្រើ។

Trim reference INT 12/24532

ការផលិតប័ណ្ណព័ត៌មាននេះ និងការបកប្រែភាសាបានទទួលការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់មួយ ចំណែកពីគំរោងដែលទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភរបស់ HAL អង្គការដំណាំប្រកម្មស្រូវស្រោច: ការដោះស្រាយអំពីគុណភាព និងសុវត្ថិភាពផលិតផលជាមួយអ្នកដាំដុះនៃឧស្សាហកម្មបន្លែដែលនិយាយភាសាក្រៅពីភាសាអង់គ្លេស ការផ្តើមគំនិតនៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មបន្លែ។

